

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Cerebro corruptorum lepida exempla

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

*Glaucomam ob oculos obijciemus, eumq; ita
Faciemus, ut quid viderit, non viderit.*

Plaut. in mi-
lite glori.

Hac arte sagi, & magi, dæmonis auxilio, ita perstringunt
falluntq; oculos intuentium, ut præsentem vel non videantur,
quemadmodum apud Homerum Vlysses, & apud Virgilium
Æneas

Infert se septus nebula (mirabile dictu)

Virgil. 1.
Æneid.

Per medios: miscetq; viris: neque cernitur vlli;

vel videantur esse picæ, feles, canes, lupi; vnde & lycanthro-
pi vocantur, qui sub figura lupi ouium gregem exagitant, in-
vadunt, occidunt, & mox in hominis formam reuertuntur.

Habemus pro dolor exempla quotidiana in nostris sagis, eti-
am sub eiusmodi forma sauciatis. Et mentionem facit talis
transformationis D. Augustinus; nos autem infra fusiùs. Cû
ergo Deus voluit Nabuchodonosorem humiliare, potuit per-
mittere cæcodæmoni, ut aliquid simile circa eum operaretur.

S. Augustin.
lib. 18. ciuit.
cap. 18.

Immo potius potuit ipse Deus, circa corpus regis, quandam
bestiæ figuram circumponere, sub qua, ab alijs aspicientibus
bestia esse crederetur. Quemadmodum feminam, ad se addu-
ctam S. Hilarion curauit: alijs, per magicas artes, iumentum
esse apparebat, quæ S. Hilarioni mulier, vti reuera erat, vide-
batur. Hoc modo potuit & Nabuchodonosor superuectiri, &
feræ faciem præ se ferre; non tamen re ipsa hoc modo feræ fa-
ciem præ se tulit. 1. Quia hoc non est mutari, sed tegi. 2.

S. Hieron in
vita S. Hila-
rionis.

Quia non ab extrinseco, sed intrinsecus eum mutatum esse
significant illa verba: *Cor eius ab humano commutetur, & cor*

Dan. 4. 13a

fera detur ei. 3. Quia fœnum ut bos comedit, quod non factu-
tus fuisset, si in se ipso mutatus non esset, sed tantum alijs mu-
tatus apparuisset. 4. Quia commemorantur diserte capilli eius
in similitudinem aquilarum creuisse, & ungues eius quasi auium.

5. Quia ipse de se testatur suo, non aliorum sensu, sanato:
sensus meus reuersus est ad me, & figura mea reuersa est ad me.

Quod non dixisset, si in eo tantum deceptus esset sensus alie-
nus.

Est igitur secundus modus, ut mente cerita, non jam alijs,
sed sibi ipse, per imaginationem vitiatam, in feram transfor-
matus

V.

Bellarmin. lib.
de script. Ec-
cles.

Leuin. Lemn.
lib. 2. de com-
plex.

matus crederetur. Hæc sententia videtur S. Thomæ, sed in libro 2. de Regimine, quem Bellarminus alijque non censent esse S. Thomæ. Habet tamen pro se multa exempla, neque caret ratione. Exempla accumulât Galenus, & post eum Leuinus Lemnius; & Iacobus Bidermannus in Utopia; quorum nonnulla libet breuiter perstringere, in gratiam hypocondriacorum, id est, quorum præcordia humore melancholico ac flatibus turgent, è quibus morbus iste frequenter talia per imaginationem monstra efficit. *Quidam, inquit Leuinus Lemnius, putabat nasum sibi excreuisse in immensum, ut elephantis proboscidem circumferre videretur. Medicus hunc ei morbum & phantasiam hac arte exemit: longum farcimen naribus admoit, arreptaq; nouacula, illud sensim abscidit, ac tandem extimam nasi partem perstrinxit, ut sanguis deflueret; itaq; imaginarium ei nasum auulsit: atque præscripta ei soporifera potione, & salubri dieta eum plene curauit.* Quidam aiunt, eum antè comedere noluisse, quàm denasaretur, quòd putasset, viam cibi impeditam esse, naso supra os propendente. Alius existimabat, caput suum aluear esse, ideoque & volebat, fimo bubulo illud circumlini, ut apes tanto libentiùs tutiusque in eo habitarent. Fuit & qui se capite omnino carere arbitraretur, manuq; supra verticem ducta illud in vacuo aère quæriraret. Quidam intestina sua putabat ab inquilinis aquaticis habitari; eaq; saltantibus hinc inde & coaxantibus ranis infestari; donec medicus ei dedit potione, ac subdito clystere, ranas in subiectam peluim coniecit, quibus visis opinionem illam peruersam posuit, credens, se eâ sobolem peperisse. Fuit & qui diceret, se cum Hecuba in canem mutatum esse, eaq; propter identidem baubare solebat, ac prætereuntes allatrare. Quin & ossa, more canum, rodebat. Alius censèbat se membra habere vitrea, idcirco rogabat homines, ne ad se accederent propiùs, neu se tangerent, metuebat enim ne frangeretur. Quin aiunt eum opinatum esse, se caligas quoq; habere ex vitro, vnde semper stabat, metuens, ne si federet, eæ quasi vitri fragmenta dissilirent. Fuit & qui imaginaretur, se Cardinalem esse; & rubri pilei epomidisque purpureæ loco, in publicum processurus, supparum capi-

ti in.

ti inijceret coccineum, vt bardocucullum vel subuculatus gestare videretur. Plura in hanc rem exempla videri possunt apud Bidermannum nostrum. Quæ perspicuè ostendunt, multos demerere, & verò etiam stultos fieri, ob solam vehementem rei alicuius amabilis, vel execrabilis apprehensionem. Enimverò Seneca testatur Bibium Gallum Romanum, imitando gestus stulti, eos ita phantasiæ impressisse, vt inde reuera stultus euaserit, neque post eum diem indiguerit stultitiæ simulatione.

Itaque tali modo censet S. Thomas, vel quisquis illius libri est author, regem Nabuchodonosorem in feram mutatum. Eiusdem opinionis est etiam Franciscus Valesius, & Hieronymus Mercurialis, qui prorsus existimant, nihil aliud fuisse regis huius metamorphosin, quàm morbum, quem medici melancholiam appellant, quo qui nimio laborant, insanunt, & incredenda somniant vigilantes. Imaginantur, se captos, catenis ligatos, gladio subijciendos, strangulandos: jam hoc, jam illo morbo affigi, sæpe etiam mortuos se esse suspicantur. Quippe ni etiam se alia putant esse animalia, & asinos aureos, vnde rudere conantur; leones Erimantheos, quare & rugitum tentant; molossos Anglicos; hinc identidem latrant; gallos gallinaceos, atque idcirco latera concutunt, & diem cantu salutant; lupos famelicos, vnde & greges quærunt; quos sæpe pro hominibus aspiciunt, vt apud Poëtas Ajax, qui sæuijt in gregem porcorum hostes suos esse arbitratus. Eiuscemodi melancholia *canina, lupina, &c.* Latinis, Græcis *λυκανθησωνία*, Arabibus *cutabur* appellatur. Modus iste non sufficit, & meritò dicitur à Cornelio non adæquatus; quia nullus naturalis morbus figuram hominis mutat, neque temperamentum eius ita efferat, vt per septem annos cibo ferino, & quasi fera cum feris viuat. Neque sanè regi reliquæ insulis feræ pepercissent, si mutatio ista fuisset in sola illius phantasia, quam non vidissent. Et, esto protegi à Deo, etiam sic potuisset, contra vim aliarum bestiarum, certè neque Daniel, neque ceteri satrapæ eum ex aula in siluas eliminassent, si vidissent nihil in eo, nisi phantasiam corruptam; sed cum

VI.

Francisc. Valesius
 l. de sacr.
 Phil. cap. 80.
 Hieron. Mercurialis
 lib. 6.
 var. lect. c. 20.

Ggggg domi